

Nr 86.

Av herr **Eklundh, Carl**, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag till förordning om behörighet att utöva läarkonsten.

I en till riksdagen avlåten kungl. proposition nr 85 har Kungl. Maj:t hemställt om riksdagens yttrande över ett den kungl. propositionen åtföljande förslag till förordning om behörighet att utöva läarkonst.

Vår lagstiftning står visserligen på den ståndpunkten, att läarkonsten får utövas endast av läkare, men den har saknat medel att upprätthålla denna bestämmelse. Skulle nu Kungl. Maj:t enligt § 1 mom. 4 kunna för viss tid giva lekman tillåtelse att inom riket utöva läarkonsten, så tror jag, att det mycket snart skall visa sig att Kungl. Maj:t icke har i sin hand att, om det skulle visa sig behöfligt att återkalla tillåtelsen, förhindra verksamhetens fortsättande. För de fall, då det kan vara önskvärt, att en utländsk läkare vinner legitimation, torde hädanefter som hittills frågan lämpligast ordnas dispensvägen, vadan jag anser, att mom. 4 av § 1 bör helt utgå.

I § 3 äro straffbestämmelser mot läkarna oförtjänt partiska. Om exempelvis en läkare dömes efter någon av i nämnda paragraf omförmälda strafflagsbestämmelser och sonat sitt brott, vet jag ej, varför han därutöver skall straffas genom att berövas möjligheten till att livnära sig, möjligheten att upprätta sig, varför jag anser, att nämnda paragraf bör utgå. Härav följer ock att § 5 bör utgå.

Beträffande § 4 hemställer jag om sådan ändring, att läkarens förlust av rätten att utöva läarkonsten ej skall räcka längre än för tid han är sinnessjuk och ej — som föreslagits — för tid han åtnjuter tjänstledighet; den beviljade tjänstledigheten kan nämligen räcka längre än sjukdomen.

Då vidare — enligt mitt förmenande — det ej kan vara rättvist, att läkare, som är berövad sin rätt att utöva läkarkonsten, straffas hårdare än en i konsten alldeles okunnig person, får jag föreslå att i § 7 sjunde raden orden »i högst sex månader» ändras till »i högst ett år», och i följd därav även straffmaximum för kvacksalvaren höjes till 2 år. Då det vidare synes mig vara synnerligen svårt för både åklagare och åklagad att *bevisa* det skada på grund av kvacksalveri ägt rum, och då sista delen av andra stycket av § 7 sannolikt tillkommit för att hindra åtal av sådana lekmän, som i från läkare avlägsna orter hjälpa hastigt insjuknade eller skadade personer, håller jag före att detta mål bättre skulle kunna nås på så vis, att 7:de §:s andra stycke slutade efter ordet dömas i 3 raden, och att i stället till § 9 gjordes följande tillägg: »och ej heller den lekmanverksamhet, som avser endast tillfällig hjälp».

Som det även är allom bekant, att flere kvacksalvare genom att giva sig ut för läkare, i det att de kalla sig »homeopatisk läkare», »naturläkare» »vattenläkare» o. s. v. bedraga allmänheten, som därigenom får den föreställningen, att personen i fråga verkligen är läkare, anser jag, att till § 7 bör fogas ett tillägg till förhindrande av dylikt tilltag. Jag får därför föreslå ett tillägg av följande lydelse: »Tilllägger sig någon som ej är eller varit behörig utöva läkarkonsten titeln läkare eller annan titel, som uppenbarligen är avsedd att bibringa allmänheten föreställningen att han är examinerad läkare, straffes med böter intill ett tusen kronor».

Jag får vidare föreslå i § 12 omförmälda böter bestämmas att lika fördelas mellan kronan och åklagare, då i flere fall åklagaren torde få vidkännas ej blott besvär utan även kostnader.

På grund av det anförda får jag hemställa, att riksdagen måtte antaga följande ändrade lydelse av Kungl. Maj:ts förslag.

Förslag

till

förordning om behörighet att utöva läkarkonsten.

Med upphävande av de i Kongl. Maj:ts Privilegier för Collegium Medicum den 30 oktober 1688

givna straffbestämmelser för obehörigt utövande av läkarkonsten förordnas som följer:

§ 1.

Behörighet att utöva läkarkonsten tillkommer

1) den, som inom riket avlagt medicine licentiatexamen och därefter vunnit legitimation som läkare (legitimerad läkare);

2) den, som, utan att vara legitimerad läkare, innehar läkarbefattning, vartill han blivit av Kungl. Maj:t utnämnd;

3) den, som, utan att vara legitimerad läkare, är av medicinalstyrelsen förordnad att tjänstgöra såsom vikarie för läkare eller såsom extra läkare eller är av vederbörande myndighet förordnad till läkare vid den militära sjukvården eller är förordnad att vara underläkare eller amanuens vid offentlig klinik eller poliklinik.

§ 2.

Ansökan om legitimation, som i § 1 1) sägs, göres hos medicinalstyrelsen. Styrker sökanden därvid, att han inom riket avlagt medicine licentiatexamen, skall medicinalstyrelsen meddela honom legitimationsbevis, där ej i avseende å sökanden föreligger sådant förhållande, på grund varav vunnit legitimation enligt vad nedan stadgas skall återkallas.

§ 3.

Varder legitimerad läkare på grund av sinnessjukdom ur stånd att nöjaktigt utöva läkarkonsten, skall legitimationen av medicinalstyrelsen ofördröjligen återkallas; dock att, där han innehar läkarbefattning, vartill han blivit utnämnd av Kungl. Maj:t eller av medicinalstyrelsen, legitimationen må återkallas allenast för tid, under vilken han lider av sjukdom. Tillfrisknar han, må han ånyo vinna legitimation.

Läkare, som avses i § 1 2), vare ej behörig att utöva läkarkonsten under tid, då han lider av sinnessjukdom.

§ 4.

Om någon, som varit behörig att utöva läkarkonsten, men ej äger sådan behörighet, mot ersättning utövar läkarkonsten, straffes med böter från och med femtio till och med ettusen kronor eller med fängelse i högst ett år.

§ 5.

Om någon, som ej är eller varit därtill behörig, utövar läkarkonsten och därvid mot ersättning behandlar venerisk sjukdom, lungsot eller sådan smittosam sjukdom, till förekommande av vars införande i eller utbredning inom riket Kungl. Maj:t meddelat särskilda föreskrifter, eller företager hypnotisk behandling eller behandling under allmän bedövning, straffes med böter från och med femtio till och med ettusen kronor eller med fängelse i högst ett år. Sker det yrkesmässigt, må tiden för fängelsestraffet höjas till två år.

Utövas eljest läkarkonsten av någon, som ej är eller varit därtill behörig, och sker det yrkesmässigt, då skall till böter från och med femtio till och med ettusen kronor dömas.

Tillägger sig någon, som ej är eller varit behörig utöva läkarkonsten, titeln läkare eller annan titel, som uppenbarligen är avsedd att bibringa allmänheten föreställningen att han är examinerad läkare, straffes med böter intill ettusen kronor.

§ 6.

Är någon delaktig i förseelse mot denna förordning, straffes efter ty i 3 kap. strafflagen för varje fall är stadgat.

§ 7.

Verksamhet, som tillkommer sjukgymnast eller sjukvårdsbetjäning, anses ej som utövning av läarkonsten enligt denna förordning; och ej heller den lekmannaverksamhet, som avser endast tillfällig hjälp.

§ 8.

Den, som under tid, då han är ställd under tilltal för förseelse mot denna förordning, fortsätter samma förseelse, skall, när han varder därtill lagligen förvunnen, för varje gång åtal emot honom ägt rum och han därav undfått del, fällas till det ansvar, som är bestämt för sådan förseelse; dock att fängelsestraff ej må överstiga ett år.

§ 9.

Allmän åklagare åligger att åtala förseelse mot denna förordning.

§ 10.

Böter, som efter denna förordning ådömas, tillfalla hälften kronan och andra hälften åklagaren. Saknas tillgång till fulla gäldandet av böterna, skola de förvandlas efter allmän strafflag.

§ 11.

I beslut, som enligt denna förordning meddelats av medicinalstyrelsen, må ändring sökas hos Kungl. Maj:t inom den tid, som i allmänhet är bestämd för överklagande av förvaltande myndigheters och ämbetsverks beslut; skolande dock, utan hinder av besvär, beslutet lända till efterrättelse, intill dess annorlunda kan varda förordnat.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1916.

Läkare, som dessförinnan erhållit legitimationsbevis, skall anses som legitimerad läkare enligt denna förordning.

Stockholm den 20 april 1915.

Carl Eklundh.
